

Krajský soud v Hradci Králové
Československé armády 218
502 08 Hradec Králové

V Brně dne 16. 12. 2009

Žalobkyně: xxxxxxxxxx, nar. xxxxxxxxxx,
bytem xx

Zastoupena: Zuzanou Candigliota, nar. xxxxxxxxxx
adresa pro doručování: Liga lidských práv, Burešova 6, 602 00 Brno

Žalovaná: Oblastní nemocnice Rychnov nad Kněžnou, a. s.,
IČO:25999249
Jiráskova 506, Rychnov nad Kněžnou

Žaloba na ochranu osobnosti

dvojmo

I. Popis rozhodujících skutečností

Žalobkyně byla dne 16. 9. 2007 přijata s rozběhnutým porodem na porodnické oddělení žalované nemocnice. Při přijetí podepsala formulář s názvem Poučení a souhlas s hospitalizací, čímž projevila souhlas s hospitalizací. Ve formuláři byla rovněž poučena o existenci kodexu práv pacientů. Žalobkyně **nebyla ve formuláři ani ústně personálem poučena o vyšetřeních či zákrocích**, které připadají v úvahu, **jejich alternativách, možných rizicích a komplikacích** těchto postupů.

Žalobkyně byla již v této době studentkou lékařské fakulty a rovněž na základě samostudia odborné literatury měla o různých přístupech k porodu a jejich výhodách a nevýhodách dostatek znalostí. Na základě nich a vzhledem k tomu, že její těhotenství probíhalo bez jakýchkoli problémů, **si přála normální přirozený porod bez nadbytečných lékařských zásahů**. Pro lepší komunikaci s personálem si chtěla připravit a přinést s sebou do porodnice tzv. porodní plán, soupis přání a preferencí během porodu, což ale neudělala, protože porodnice v dotazníku dostupném na internetu výslovně uvádí, že „personál porodnice není zvyklý zacházet s porodními plány“¹ (dokument v příloze). Z toho důvodu žalobkyně **zvolila ústní vyjádření svých přání** a očekávala profesionalitu a přirozené respektování přání rodičky.

Po převozu na porodní sál se lékař oddělení MUDr. Voráček při vyšetření pokusil žalobkyni bez jakéhokoli upozornění a poučení provést zákrok - protržení vaku blan. Žalobkyně si včas všimla, že drží v ruce hák a tento zákrok odmítla. Zároveň **požádala lékaře, aby ji informoval o veškerých zákrocích, které bude chtít provést, a o důvodech nutnosti jejich provedení. Zdůraznila, že si přeje přirozený porod bez zásahů**. Setkala se však s negativní a nepříjemnou reakcí a její požadavek byl následně ignorován.

Během celého porodu žalobkyni lékař ani porodní asistentky **neinformovali pravdivě a úplně o průběhu porodu a navrhovaných zákrocích**. I přes výslovné žádosti žalobkyně s ní personál téměř nekomunikoval. **Byla nucena, aby se podřídila rutinní praxi** bez ohledu na svá přání.

V konečné fázi porodu před samotným narozením dítěte **se lékař chystal bez předchozího upozornění provést žalobkyni nástřih hráze** (epiziotomii). Toho si všiml partner žalobkyně, který ji na to upozornil. **Žalobkyně okamžitě lékaře důrazně upozornila, že si nástřih nepřeje. Lékař však tento požadavek zcela ignoroval a při následné kontrakci provedl nástřih proti její vůli**. Po dalších asi 2 – 3 kontrakcích porodní asistentky silně zatlačily na břicho žalobkyně. Ihned po narození dítěte lékař přestříhl pupeční šňůru i přesto, že jej přítel žalobkyně upozornil, že ji přestříhovat nemá, protože si přejí nechat pupečník dotepat a až poté přestříhnout.

Lékař opět tento požadavek ignoroval, přestříhl pupeční šňůru a poté primář z dětského oddělení MUDr. Ondruš odnesl zdravé dítě bez jediného slova pryč od matky a ani jí ho neukázal, přestože matka i její partner výslovně vyjádřili vůli mít dítě ihned po porodu u sebe. Dítě se přitom narodilo zcela zdravé, což prokazuje Apgar skóre 10 a vyšetření Astup. Apgar skóre dosáhlo dokonce maximálního počtu bodů. To znamená, že podle zbarvení kůže, dechu, svalového napětí, pulsu a reakce na podráždění ihned po narození dítěte byl jeho zdravotní stav zhodnocen primářem jako nejlepší možný.

Poté MUDr. Voráček přistoupil k žalobkyni a pokusil se tahat za pupeční šňůru, což odmítla, protože si přála počkat na přirozený porod placenty. Vzhledem k tomu, že na to

¹ Webové stránky Aperio, společnost pro zdravé rodičovství. Dostupné dne 16. 12. 2009 z: <http://www.aperio.cz/porodnictvi/pruvodce-porodnicemi/porodnice.shtml?x=180091>

nereagoval, byla nucena na něj křičet, teprve poté přestal. Až napodruhé nejprve provedl vyšetření, zda je placenta odloučená, a až potom tahal za pupečník.

Nástřih hráze, který lékař žalobkyni provedl, **jí způsobil komplikace** ještě dlouho po porodu. Pociťovala silnou bolest, nepříjemné pnutí a měla obtíže s vyprazdňováním. Vytvořila se jí rozsáhlá asi třicentimetrová jizva, kterou stále cítí a je nepříjemná v běžném životě.

Žalobkyně byla ve zdravotnické dokumentaci označena jako **nespolupracující konfliktní rodička** a nepravdivě zde bylo uvedeno, že její partner napadl zdravotníky.

Důkazy:

- svědectví otce dítěte xxxxxxxxxxxxxxxxxxx, bytem xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
- souhlas s hospitalizací, epikriza od lékaře nemocnice MUDr. Voráčka ze dne 16. 9. 2007, zdravotnická dokumentace, ohodnocení primářem Apgar skóre na 10 bodů

II. Porušení práva žalobkyně a žalobce na ochranu osobnosti

Postupem a chováním personálu žalované byla během porodu a po něm porušena práva žalobkyně na ochranu osobnosti a byla jí způsobena imateriální újma.

Právní věda a praxe se shodují ve vymezení tří základních podmínek neoprávněného zásahu do práva na ochranu osobnosti, kterými jsou:

- 1) existence zásahu, který je objektivně způsobilý vyvolat nemajetkovou újmu spočívající buď v porušení či jen ohrožení osobnosti fyzické osoby v její fyzické a morální jednotě (integritě),
- 2) neoprávněnost (protiprávnost) tohoto zásahu,
- 3) existence příčinné souvislosti mezi neoprávněným zásahem a zmíněnou újmou.

1) Zásah, který je objektivně způsobilý vyvolat nemajetkovou újmu spočívající buď v porušení či jen ohrožení osobnosti fyzické osoby v její fyzické a morální jednotě (integritě)

A. Provedení epiziotomie bez informovaného souhlasu a zároveň proti vůli žalobkyně

Lékař provedl na žalobkyni epiziotomii bez jejího informovaného souhlasu a zároveň proti její vůli. Přitom věděl, že žalobkyně si přála přirozený porod bez zásahů, a těsně před provedením zákroku jej výslovně upozornila, ať jí zákrok neprovádí. Epiziotomie nebyla nezbytná ani v zájmu dítěte, porod neprobíhal patologicky a dítě se narodilo zcela zdravé. V důsledku tohoto zákroku vznikl zásah:

- do fyzické integrity žalobkyně, tím, že u ní nastaly po zákroku komplikace uvedené výše a že byla nucena strpět bolesti ze způsobeného poranění v intimních místech, provedený zákrok jí dosud působí problémy.
- do morální integrity tím, že byla zbavena možnosti rozhodovat o svém těle a o tom, zda podstoupí nebo nepodstoupí zákrok, který má svoje rizika a komplikace a jeho přínos je vědeckou literaturou zpochybněn, byla přinucena podstoupit něco, co zákon neukládá, což vše zasáhlo její lidskou důstojnost a soukromý a osobní život.

Důkazy:

- lékařská zpráva ze dne 26. 3. 2008 o poporodních komplikacích v důsledku epiziotomie
- epikriza od lékaře nemocnice MUDr. Voráčka ze dne 16. 9. 2007: lékař věděl o přání rodičky родit přirozeně
- dokument o obsahu péče v souladu se současně dostupnými poznatky lékařské vědy

B. Další porušení práva na informovaný souhlas a osobnostních práv

Kromě toho lékaři a personál žalované zasáhli dalšími způsoby do osobnostních práv žalobkyně, do práva na informovaný souhlas, do práva na zdraví (zejména psychickou pohodu), do její lidské důstojnosti a soukromí práv, tím že:

- **ji lékař nepoučil o zákroku a chystal se provést další zákroky bez jejího souhlasu** (protržení vaku blan, tahání za pupečník po porodu), čemuž žalobkyně a její partner zabránili díky své všímavosti. I když k samotnému zákroku bez souhlasu nedošlo, přesto byla zasažena práva žalobkyně a její autonomie v rozhodování o svém těle. Její osobnostní práva tak sice nebyla porušena, ale byla ohrožena a i pouhé ohrožení se chápe jako zásah do osobnostních práv². Lékař nesplnil svoji povinnost ji poučit a vyžádat si před zákroky její souhlas. Žalobkyně se tak dostala do situace, kdy musela hlídat a být ve střehu, aby na ní úkony nebyly bez jejího souhlasu prováděny, což je stav v rozporu se jejími právy a tím, co předvídá zákon (§ 23 zákona o péči o zdraví lidu)
- ji celkově personál odmítl brát jako rovnocenného partnera s právem rozhodovat o svém těle, místo toho se choval autoritativně a nadřazeně. Žalobkyně byla manipulována, okřikována, když chtěla měnit polohu na lůžku, celkově s ní bylo ze strany personálu zacházeno jako s „neposlušným dítětem“. To pouze z toho důvodu, že nepřistoupila na veškeré navrhované postupy ze strany personálu s paternalistickým přístupem a nechtěla родit tak, jak je v nemocnici rutinně zaběhnuté, ale přála si normální přirozený porod bez zbytečných zásahů a podle současných vědeckých doporučení. Z toho důvodu také byla ve zdravotnické dokumentaci nedůstojně a ponižujícím způsobem označena za „nespolupracující konfliktní rodičku“ a personál jí to během porodu dával najevo. Žalobkyně se tak nutně musela cítit jako někdo, kdo „dělá problémy“. Tím jí bylo znemožněno, aby se cítila v bezpečí a mohla se plně soustředit na svůj porod bez zbytečného stresu.

Důkazy:

- zdravotnická dokumentace a epikriza od lékaře nemocnice MUDr. Voráčka ze dne 16. 9. 2007: lékař sám uvádí, že se pokusil bez upozornění a souhlasu rodičky provést protržení vaku blan
- svědectví otce dítěte xxxxxxxxxxxxxx, bytem xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

C. Úkony na novorozenci bez souhlasu zákonných zástupců

Lékaři a personál žalované zasáhli dalšími způsoby do osobnostních práv žalobkyně, do práva na informovaný souhlas, do práva na zdraví (zejména psychickou pohodu), do její lidské důstojnosti, soukromí a rodičovských práv tím, že:

---

² Knap K. a kol.: Ochrana osobnosti podle občanského práva. 4. vydání. Praha: Linde, 2004, s. 151.

- **proti vůli její a jejího partnera lékař přestříhl okamžitě po porodu pupeční šňůru, přestože si žalobkyně i její partner přáli nechat pupečník nejdříve dotepat v souladu se současnými poznatky lékařské vědy.** Tím lékař vystavil novorozence (žalobce) rizikům s tím spojeným (výskyt anémie u dítěte) a bezdůvodně nerespektoval rodičovská práva obou rodičů a právo dítěte na rodičovskou péči.
- **lékař odnesl zdravé dítě pryč od matky,** přestože ona i její partner vyjádřili vůli, aby odnášeno nebylo a naopak aby bylo matce položeno do náruče a byla ihned vytvořena potřebná vazba mezi nimi.

Žalobkyně se v této porodnici účastnila předporodní přípravy, kde rodičkám MUDr. Kateřina Dejlová popisovala postupy během porodu a po porodu. Rodičkám sdělila, že pokud je vše v pořádku, dítě se od matky ihned neodnáší, ale položí se jí na břicho a zůstává v prvních okamžicích po porodu s ní, a pupečník se nechává dotepat. To byl hlavní důvod, proč si žalobkyně tuto porodnici vybrala, přesto lékař po porodu ihned přestříhl pupečnickovou šňůru a odebral matce dítě, které bylo zcela v pořádku.

Všechny tyto výše uvedené zásahy jsou přitom objektivně způsobilé vyvolat nemajetkovou újmu spočívající buď v porušení či ohrožení osobnosti fyzické osoby. Každá jiná osoba na místě žalobkyně by totiž nutně musela pociťovat zákrok bez svého souhlasu, který navíc není v jejím bezprostředním zájmu, nerespektování práva na informovaný souhlas a zacházení se zdravým novorozencem v rozporu s legitimním přáním rodičů jako zásah do osobnostních práv.

Důkazy:

- epikriza od lékaře nemocnice MUDr. Voráčka ze dne 16. 9. 2007 a zdravotnická dokumentace, kde je žalobkyně označena „nespolupracující konfliktní rodička“
- svědectví otce dítěte xxxxxxxxxxxxxx, bytem xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
- svědectví MUDr. Kateřiny Dejlové
- informační web³ pro rodiče s informacemi o porodnici, které žalovaná formou dotazníku poskytla autorům webu - v těchto informacích žalovaná nemocnice sama uvádí, že personál je zvyklý přirozený běh porodu „řídít“ a tedy zasahovat do něj
- dokument o obsahu péče v souladu se současně dostupnými poznatky lékařské vědy

2) Neoprávněnost zásahu

A. Provedení epiziotomie bez informovaného souhlasu a zároveň proti vůli žalobkyně

Zákrok nastřížení hráze byl proveden v rozporu s právní úpravou, především v rozporu:

- s požadavkem na informovaný souhlas (§ 23 zákona o péči o zdraví lidu a čl. 5 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně),
- s nutností respektovat nedotknutelnost osoby a její předem vyjádřené přání - odmítnutí zákroku (č. 7 Listiny základních práv a svobod, čl. 9 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně),
- s ustanovením § 23 odst. 4 zákona o péči o zdraví lidu, který definuje případy, kdy je možné provést zákrok proti vůli osoby plně způsobilé k právním úkonům,
- s ustanovením § 27c zákona o péči o zdraví lidu, podle kterého každý lékařský výkon, který není v bezprostředním zájmu osoby, na které má být proveden, lze

³ „Celkový přístup zdravotnického personálu je spíše aktivní, zdravotnický personál řídí a kontroluje porod, rodičku i dítě.“

Dostupné z: <http://www.aperio.cz/porodnictvi/pruvodce-porodnicemi/porodnice.shtml?x=180091>

- provést pouze s předchozím písemným souhlasem takové osoby. Před udělením souhlasu musí být osoba úplně informována o povaze výkonu a jeho rizicích.
- s požadavkem na ochranu zdraví a právem na zdravotní péči v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy a v souladu s příslušnými profesními povinnostmi a standardy (§ 11 odst. 1 zákona o péči o zdraví lidu, čl. 31 Listiny základních práv a svobod, čl. 4 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně ve spojení s etickým kodexem ČLK),
- s požadavkem na ochranu tělesné a duševní integrity jedince, která tvoří aspekt „soukromého života“ (čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod).

Podle judikatury je zákrok bez kvalifikovaného, určitého a platného souhlasu neoprávněným zásahem do osobnostních práv. Podle **rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 11. 2009, č. j. 1 Co 13/2008-109⁴**, je provedení zákroku bez podání řádných informací a poučení o navrhovaném zásahu, jeho rizicích a případně nepříznivých důsledcích zásah do tělesné integrity a do práva na zdraví a soukromí. Podle **rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 5. 2009, sp. zn. 36 C 15/2008⁵** došlo při operačním zákroku, kdy byl pacientce proveden další zákrok nad rámec poskytnutého informovaného souhlasu, k závažnému zásahu do tělesné integrity a neoprávněnému zásahu do práva na zdraví a osobní integritu. Za tuto nemajetkovou újmu jí byla přiznána náhrada ve výši 80.000,- Kč, která byla poté odvolacím Vrchním soudem v Praze⁶ zvýšena celkem na 150.000,- Kč.

Podle informací o počtu prováděných epiziotomií, které na žádost poskytla žalovaná, byly v roce 2008 provedeny epiziotomie celkem v 56 % případů, v roce 2007 celkem v 62 % a v roce 2006 celkem v 73 %, z toho u prvorodiček v 87 % případů. Když odečteme procento porodů císařským řezem, u kterých se epiziotomie neprovádí, zjistíme, že v nemocnici je výjimkou prvorodička, která porodí vaginálně bez nástřihu. Takový přístup je v rozporu s doporučeními Světové zdravotnické organizace, která považuje za opodstatněné procento zásahů 10 %. Ve zbývajících případech v nemocnici provádějí tento zákrok nadbytečně a v neprospěch rodiček, kterým zákrok působí zbytečné poporodní komplikace, ale není pro ně přínosný. Nemocnice provádí tento zákrok nadměrně i v porovnání s většinou srovnatelně velkých českých porodnicích, kde se procento pohybuje níže⁷. Přístup žalované v provádění epiziotomií nelze hodnotit jako v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy.

Neoprávněnost zásahu tedy spočívá v tom, že:

- nebyl dán informovaný souhlas k zákroku, resp. byl vyjádřen nesouhlas,
- zákrok nebyl nutný a v nemocnici se provádí rutinně téměř každé prvorodičce v rozporu s doporučeními Světové zdravotnické organizace.

Důkazy:

- svědectví otce dítěte xxxxxxxxxxxx, bytem xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
- odpověď žalované na dotaz ohledně počtu prováděných epiziotomií

⁴ Dostupné z: http://www.llp.cz/files/file/Rozsudek_H_F_krajsky_soud.pdf

⁵ Dostupné z: http://www.llp.cz/files/file/pripady/Rozsudek_A_K_Krajsky_soud.pdf

⁶ Dostupné z: http://www.llp.cz/files/file/pripady/rozsudek_K_soud.pdf

⁷ Ve většině srovnatelně velkých porodnic se procento pohybuje mnohem níže - kolem 40 % (Brandýs nad Labem, Jičín, Jilemnice, Jindřichův Hradec, Krnov, Litomyšl, Neratovice, Nymburk, Pelhřimov, Rokycany, Rumburk, Sokolov, Uherské Hradiště, Turnov), v porodnici ve Vrchlabí dokonce 4 %!

Dostupné z: <http://www.aperio.cz/porodnictvi/pruvodce-porodnicemi/porodnice.shtml?x=180323>

- dokument o obsahu péče v souladu se současně dostupnými poznatky lékařské vědy

B. Další porušení práva na informovaný souhlas a osobnostních práv

Specifikované zásahy do osobnostních práv, práva na informovaný souhlas a rodičovských práv jsou v rozporu s právní úpravou. Žalobkyni z ní vyplývají určitá práva a nevztahuje se na ně žádná zákonná výjimka, která by mohla být uplatněna. Právní úprava je více rozvedena v předchozím bodu.

Žalobkyně měla právo se informovaně rozhodnout, jaké zákroky a vyšetření během porodu a po porodu podstoupí a zároveň právo na důstojné zacházení. Z důvodu výkonu práva na informovaný (ne)souhlas s ní bylo naopak nakládáno nedůstojně.

Žalobkyně měla právo na zdraví a podle definice Světové zdravotnické organizace se jedná o stav úplné tělesné, psychické a sociální pohody. Právě její psychická pohoda byla přístupem personálu narušena.

Žalobkyně měla též právo na informace o svém zdravotním stavu a zdravotním stavu svého ještě nenarozeného dítěte.

Neoprávněnost zásahu spočívá v tom, že:

- personál neměl právo jakkoli postihovat žalobkyni, zasahovat do její důstojnosti, soukromí a psychické pohody, zvláště ne z toho důvodu, že nedala informovaný souhlas s navrhovanými postupy.

Důkazy:

- zdravotnická dokumentace a epikriza od lékaře nemocnice MUDr. Voráčka ze dne 16. 9. 2007: lékař sám uvádí, že se pokusil bez upozornění a souhlasu rodičky provést protržení vaku blan
- svědectví otce dítěte xxxxxxxxxxxx, bytem
xx

C. Úkony na novorozenci bez souhlasu zákonných zástupců

Přestřihnutí pupeční šňůry okamžitě po porodu je úkon vykonaný zároveň na matce a dítěti, který má svoje rizika. Zárok na matce byl proveden v rozporu s právní úpravou (totéž co je uvedeno výše k epiziotomii). K zároku na dítěti proti vůli rodičů je třeba splnit zákonné předpoklady. Muselo se jednat o **neodkladné provedení léčebného nebo vyšetřovacího výkonu nezbytného k záchraně života nebo zdraví dítěte**. Tyto **zákonné podmínky splněny nebyly. Jednalo se o zdravého novorozence**, což prokazuje Apgar skóre 10 a vyšetření Astup. Apgar skóre dosáhlo dokonce maximálního počtu bodů. To znamená, že podle zabarvení kůže, dechu, svalového napětí, pulsu a reakce na podráždění ihned po narození dítěte byl jeho zdravotní stav zhodnocen primářem jako nejlepší možný.

Při omezení rodičovských práv musí být postupováno v souladu s principem proporcionality. Pokud bylo možné ponechat pupečnick dotepat a provést vyšetření novorozence na břiše matky, byli lékaři povinni respektovat přání matky bez ohledu na zavedené praktiky v tomto zařízení. Tomu z medicínského hlediska nic nebránilo a je to

běžný postup v mnoha českých porodnicích⁸. Okamžité přestřížení pupeční šňůry a převoz novorozence by byl pochopitelný v případě, kdy by bylo nutné novorozence ve špatném zdravotním stavu oživovat apod. O tento případ se však nejednalo, dítě bylo zcela zdravé.

Ponechat pupečník dotepat doporučuje Světová zdravotnická organizace pro mnohá prokazatelná pozitiva stejně jako okamžitý kontakt mezi matkou a novorozencem pro pozitivní psychologický efekt. Lékaři bezdůvodně nerespektovali nejen přání matky a zároveň zákonné zástupkyně dítěte, ale i ustanovení zákona o tom, že zdravotní péče má být poskytována v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy. Tím vystavili novorozence riziku a zasáhli do rodičovských práv žalobkyně a jejího partnera.

Neoprávněnost zásahu spočívá v tom, že:

- přestřížení pupeční šňůry a odebrání dítěte matce nebylo nutné, protože dítě bylo zdravé,
- pro zdravé dítě má okamžité přestřížení pupečníku zdravotní rizika a je v rozporu s doporučeními Světové zdravotnické organizace,
- matka s tímto postupem nesouhlasila a měla rodičovské právo rozhodovat o tomto úkonu,
- dítěti bylo zasaženo do jeho práva na rodičovskou péči

Důkazy:

- ohodnocení primářem Apgar skóre na 10 bodů, zdravotnická dokumentace
- svědectví otce dítěte xxxxxxxxxxxxxxxx, bytem xx

Nerespektování autonomie a soukromí žalobkyně

3) Byla-li dána příčinná souvislost mezi neoprávněným zásahem a ohrožením či porušením osobnostních práv

A. Provedení epiziotomie bez informovaného souhlasu a zároveň proti vůli žalobkyně

Nerespektováním práva na informovaný souhlas, předem vyjádřeného přání a autonomie žalobkyně při rozhodování o svém těle došlo k protiprávnímu zákroku. V důsledku jednání lékaře byla zbavena možnosti volby a možnosti odmítnout zákrok. Tím došlo k zásahu do osobnostního práva na zdraví, lidskou důstojnost a soukromí.

B. Další porušení práva na informovaný souhlas a osobnostních práv

Personál nerespektoval právo na autonomii žalobkyně a právo na soukromí, zacházel s ní nedůstojně a narušoval její psychickou pohodu během porodu, v důsledku toho bylo zasaženo do jejího osobnostního práva na lidskou důstojnost, soukromí a zdraví.

C. Úkony na novorozenci bez souhlasu zákonných zástupců

Lékaři bez důvodu narušili rodičovské právo žalobkyně rozhodovat o svém zdravém dítěti v souladu se svým nejlepším přesvědčením a zároveň se současnými vědeckými poznatky.

---

⁸ Vyšetření na těle matky se provádí v mnoha porodnicích ať už automaticky nebo na přání matky (Brandýs nad Labem, Děčín, Havířov, Jičín, Klatovy, Krnov, Kroměříž, Litoměřice, Nový Jičín, Pelhřimov, Rokycany, Rumburk, Strakonice, Uherské Hradiště, Vrchlabí, Vyškov).

Dostupné dne 16. 12. 2009 z:

<http://www.aperio.cz/porodnictvi/pruvodce-porodnicemi/porodnice.shtml>

Tím zasáhli do jejího práva na soukromý a rodinný život, do rodičovských práv. Zároveň zasáhli do práva dítěte na rodičovskou péči a do práva na zdraví.

4) Intenzita zásahu do práva na ochranu osobnosti

Zásah do osobnostních práv vnímá žalobkyně velmi intenzivně. Bylo do nich zasaženo ve chvíli, kdy byla během probíhajícího porodu zranitelná a závislá na personálu žalované nemocnice. Co se týče nástřihu hráze proti výslovně vyjádřené vůli, lze toto ze strany ženy vnímat jako zohavení a znásilnění. Tento pocit popisuje ve své knize⁹ homeopat Petr Chappell: „Epiziotomie, provedená s jakkoli dobrými úmysly, vyvolává pocit násilného útoku na velice soukromou část těla. Tento pocit útoku se může rozšířit do celého těla.“ Pocity zneužití a ponížení popisuje na internetových diskuzích¹⁰ řada žen, kterým byly provedeny během porodu zákroky bez jejich souhlasu.

Žalobkyně sama bude brzy lékařka, proto si je dobře vědoma, jaké jsou povinnosti personálu v nemocnici, jak se k pacientům smí a nesmí chovat. Proto se také nedokáže smířit s tím, že s ní bylo zacházeno jako s právně nezpůsobilou pacientkou. Nechce nechat jen tak jednání proti základnímu postulátu lékaře - který by neměl zhoršovat stav a způsobovat zranění, ale snažit se pomoci. Žalobkyně sama ztratila touto zkušeností důvěru v nemocniční zařízení a jejich pracovníky natolik, že své druhé dítě se po úvaze rozhodla porodit doma.

Žalobkyně měla nejdříve snahu věc řešit slušnou domluvou s personálem, ta ale selhala. Očekávala omluvu, ale té se nedočkala, proto byla nucena se obrátit na soud.

III. Požadavek nápravy

Žalobkyně se v první řadě domáhá, aby jí žalovaná nemocnice zaslala písemnou omluvu za zásah do osobnostních práv. Jde o minimální satisfakci předpokládanou zákonem.

Vzhledem k tomu, že právo na zdraví žalobkyně, její důstojnost a právo na ochranu soukromého a rodinného života byly sníženy ve značné míře a morální satisfakce se tak jeví jako nedostačující, požaduje žalobkyně současně, aby jí žalovaná nemocnice nahradila nemajetkovou újmu v penězích.

Při stanovování výše nemajetkové újmy je potřeba vzít v úvahu závažnost neoprávněného zásahu, podle moderní doktríny ochrany osobnosti má navíc zadostiučinění v penězích nejen funkci kompenzační, ale i funkci preventivní. Má odrazovat rušitele zájmů chráněných ustanoveními o ochraně osobnosti od protiprávního jednání v budoucnosti. Takové působení vyžaduje, aby se jednalo o sankci důraznou a i z toho hlediska dostačující¹¹. Žalobce se domnívá, že přiměřeným se v jeho případě jeví odškodnění ve výši 100.000,- Kč vzhledem k rozhodovací činnosti soudů. Ve skutečnost však ani tato částka nemůže plně nahradit vzniklou nemajetkovou újmu. Je pochopitelné, že pokud by

---

⁹ Homeopatická samoléčba, Peter Chappell, nakl. Alternativa, 1995

¹⁰ Např. na serveru Aperio v hodnocení porodnic u Masarykovy městské nemocnice Jilemnice, Fakultní Thomayerovy nemocnice s poliklinikou. Na serveru www.rodina.cz například v těchto diskuzích:

http://www.rodina.cz/scripts/diskuse/novep_tree.asp?all=yes&id=6&typ=2

<http://www.rodina.cz/scripts/detail.asp?id=5819>

<http://www.rodina.cz/scripts/diskuse/prisp.asp?id=6025711>http://www.rodina.cz/scripts/diskuse/novep_tree.asp?all=yes&id=17096&typ=0

¹¹ viz např. Hajn, P.: K přiměřenému zadostiučinění ve sporech o ochranu osobnosti, Bulletin advokacie č. 4/2003, s. 8 - 9

si žalobkyně mohla vybrat klidný porod se zdravotníky, kteří ji respektují a psychicky podporují, upřednostnila by jej před peněžitou částkou, které se domáhá.

IV. Návrh na vydání rozhodnutí

Na základě výše uvedené argumentace navrhuje žalobkyně, aby Krajský soud v Hradci Králové vydal tento rozsudek:

1) Žalovaná, Oblastní nemocnice Rychnov nad Kněžnou, a. s., je povinna zaslat žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku dopis v následujícím znění:

***„Vážená paní xxxxxxxx,
během Vašeho porodu v naší porodnici dne 16. 9. 2007 jsme nerespektovali Vaše právo na informovaný souhlas a zdravotní péči v souladu se současně dostupnými poznatky lékařské vědy, Vaše osobnostní a rodičovská práva a právo Vašeho dítěte na Vaši rodičovskou péči.***

***Za zásah do Vašich práv se Vám tímto omlouváme.
Oblastní nemocnice Rychnov nad Kněžnou, a. s.”***

2) Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku náhradu nemajetkové újmy ve výši 100.000,- Kč.

3) Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení.

V. Návrh na osvobození od soudních poplatků

Žalobkyně na základě ustanovení § 138 o. s. ř. žádá o osvobození od soudních poplatků s odůvodněním v příloženém potvrzení o majetkových a výtěžkových poměrech.

Zuzana Candigliota
za základě plné moci

Přílohy:

- plná moc
- potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků
- lékařská zpráva ze dne 26. 3. 2008 o poporodních komplikacích v důsledku epiziotomie
- odpověď žalované na dotaz ohledně počtu prováděných epiziotomií
- dokument o obsahu péče v souladu se současně dostupnými poznatky lékařské vědy
- dotazník vyplněný porodnicí a zveřejněný na webu Aperio
- rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 11. 2009, sp. zn. 1 Co 13/2008
- rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 5. 2009, sp. zn. 36 C 15/2008